

Jaarverslag 2018 Stichting De Salamander

Voorwoord

Het jaarverslag van 2018 biedt slechts een beperkt overzicht van de vele activiteiten in en rond Molen De Salamander. Samengevat kan weer gesproken van een succesvol jaar, waarin aan het onderhoud van de molen veel aandacht is besteed. Zo'n 3800 bezoekers en 600 kinderen hebben de molen bezocht voor een rondleiding of deelname aan een activiteit. Een enthousiast team molenaars en vrijwilligers zorgt er bijna dagelijks voor dat de zaagmolen aan de Vliet zijn een unieke plaats in de samenleving kan behouden.

Bestuurszaken

In het voorjaar heeft Ruud de Bruijn om gezondheidsredenen zijn werkzaamheden als bestuurslid en voorzitter helaas met onmiddellijke ingang moeten neerleggen. Vanaf november is Mieke Span aangetreden als bestuurslid en tot voorzitter benoemd.

Aan het einde van het verslagjaar 2018 is de samenstelling van het bestuur als volgt: voorzitter Mieke Span, secretaris Albert de Jong, penningmeester Ronald Engel en bestuursleden Gerard Besseling en Frans Baars. Ook dit jaar zijn de bestuursleden actief betrokken geweest bij het molenonderhoud, technische zaken, houtverkoop, de organisatie van evenementen en publiciteit. Voor de financiële zaken wordt het bestuur ondersteund door Eric van Outersterp. Het bestuur komt gemiddeld iedere 6 weken bijeen.

Met het Erfgoedpodium (de 'erfgoedpartners' in Leidschendam-Voorburg) en Bestuur van Open Monumentendag is er regelmatig overleg geweest over samenwerking, vooral rond de organisatie van de verschillende open dagen.

De goede samenwerking met Molen De Vlieger resulteerde weer in de Molendag Leidschendam - Voorburg. Op het Cultureel Zomerfestival, traditioneel eind augustus in Voorburg, was De Salamander weer aanwezig met een stand.

Vrijwilligers

Een molen draaiende houden kan niet zonder vrijwilligers. Molenaar Willem Bogaerts is vrijwel iedere zaterdag aanwezig voor onderhoud, om te malen en zaagopdrachten uit te voeren. Rick Vermeulen is als vrijwillig molenaar medio 2018 het molenteam komen versterken en draait sindsdien bijna ieder woensdag en zaterdag. Daarmee kan de molen op de beide bezoekdagen de wiken hun werk laten doen. 2 molenaars in opleiding, Rob Zonderop en Andre van der Kraan maken het molenteam compleet. Samen met 20 enthousiaste vrijwilligers - het is ondoenlijk deze hier allen apart te vermelden - houden zij de molen malende en draaiende en zorgen voor rondleidingen, onderhoud, zaagopdrachten en educatieve activiteiten.

Van de Penningmeester

Financiën

Het jaar 2018 is afgesloten met een negatief resultaat van € 7.410 ten opzichte van het gebudgetteerde negatieve resultaat van € 17.156. Het positieve verschil van € 9.745 werd voornamelijk veroorzaakt doordat er nauwelijks uitgaven zijn gedaan aan het Trekvaarproject. Deze uitgaven zijn naar 2019 doorgeschoven. De onderhoudskosten waren € 23.231 hoger dan gebudgetteerd door een verandering van het Meerjarig Onderhoudsplan (MOP). Het schilderen van de molen is naar voren gehaald en in 2018 uitgevoerd. Dit heeft echter geen invloed op het resultaat gehad aangezien de stijging ten laste is gebracht van de Reserve Groot Onderhoud.

Een meer gedetailleerde toelichting op het resultaat - de jaarrekening - is als bijlage toegevoegd.

Vrienden van de Molen en sponsors

Helaas hebben enkele sponsors in 2018 hun ondersteuning moeten beëindigen. Aan het einde van het verslagjaar telt de Stichting ongeveer 300 Vrienden van de molen, een vrij stabiel bestand. Wel moet daarbij aangetekend worden dat daarvan 25 % geen donatie aan de molen overmaakt. Een rappel in de loop van 2018 heeft wel enige verbetering gebracht, maar tegelijkertijd ook een aantal opzeggingen.

De Zaagmolen

De Monumentenwacht heeft ook in 2018 de molen geïnspecteerd. Over het algemeen is het geheel als goed beoordeeld (onderhoud, bouwkundige staat, gaande werk, gevlucht, etc.). De hersteladviezen zijn opgevolgd. Het Bestuur heeft in 2018 voor de molen het meerjarenonderhoudsprogramma vastgesteld. Daarmee is voor de komende jaren goed in beeld gebracht welke onderhoudswerkzaamheden zijn gepland. Gekoppeld aan de begroting is hiermee inzichtelijk gekregen welke werkzaamheden wanneer moeten worden uitgevoerd en een globale inschatting van de kosten.

Naast het reguliere onderhoud van ieder van jaar is dit jaar de molen ook in zijn geheel geschilderd. Tijdens deze schilderbeurt zijn kleine reparaties aan ramen en houtwerk verricht. Dit zorgt ervoor dat de molen er weer 5 jaar tegen kan. De horizontale steunbalk van de stellingsteunen aan de Vlietzijde is geheel vernieuwd. Het houtwerk op de stelling is plaatselijk vernieuwd en ook de helling heeft een grondige onderhoudsbeurt gehad. Dat is dit jaar voor de helft gebeurd. Het overgebleven gedeelte volgt in 2019. In het bijzonder de funderingspalen onder de helling waren erg slecht en zullen dan ook in 2019 allemaal vernieuwd worden. Hiervoor zijn een drietal palen in 2018 voor proef gedaan. Wij zijn erg blij met de "dinsdag" en "woensdag" ploeg die veel voorkomend onderhoudswerk uitvoeren. Met de bouw van het Mindervaliden toilet bij de droogloods is een lang gekoesterde wens in vervulling gegaan. Het toilet kon mede dankzij een financiële bijdrage van het Van Ravesteijnfonds gebouwd worden. Op de Nationale Molendag is deze feestelijk in gebruik genomen.

Er is een extra grondkabel aangelegd voor stroomvoorziening vanaf de Moolenmeester naar de houtloods. Ook de Moolenmeester is opnieuw geschilderd. Dankzij de zonnepanelen op het dak van de Moolenmeester wordt er maandelijks elektriciteit terug geleverd aan het net.

Ook in het verslagjaar zijn weer voor particulieren en meubelmakers verschillende zaagopdrachten uitgevoerd en is hout verkocht.

Project Licht aan de sluis

Dit jaar zijn bijzondere objecten in het sluisgebied, zoals de twee kerken, de beeldengroep De Damwachters en het sluiswachtershuisje voorzien van unieke LED-verlichting. Het unieke karakter van deze monumenten wordt extra benadrukt; de bijzondere contouren zijn letterlijk in beeld gebracht. Ook de molen is voorzien van ca. twintig LED-spots. Het nieuwe lichtbeeld zorgt er voor dat de molen ook bij avond een van de mooiste objecten langs de voormalige trekvaart is. In 2019 is dit project afgerond.

Publieksactiviteiten

Molengidsen ontvangen iedere woensdag- en zaterdagmiddag bezoekers voor een rondleiding. In het verslagjaar zijn naast vele lokale bezoekers, jong en oud, ontvangen, afkomstig uit alle windstreken, van Peru tot Canada en van Vlaanderen tot Schotland. In totaal hebben ca. 3800 bezoekers de molen bezocht. Medio augustus werd de 2500^e bezoeker in het zonnetje gezet. Een twintigtal groepen is dit jaar op afspraak rondgeleid.

Enkele bruidsparen hebben in en rond de molen hun trouwfoto's laten maken of met familie hun trouwdag gevierd.

Voor volwassenen heeft De Salamander in 2018 een 5-tal workshops 'schilderen op schaaldelen' georganiseerd. Onder professionele begeleiding van onze vrijwilligster en beeldend kunstenaar Annemieke Fierinck hebben de deelnemers in de molen met acrylverf hun creativiteit aan de schaaldelen toevertrouwd. Educatie medewerkers hebben in de zomer - en herfstvakantie voor de jongste kinderen workshops verzorgd.

Met 'Figuurzagen voor kinderen' trekt de molen veel kinderen, die onder enthousiaste leiding van Ben van Kan met grote inspanning uit hout allerhande voorwerpen weten te zagen.

De Salamander heeft door het jaar heen een vrij vast programma met open dagen. De molen is dan bijna de gehele dag geopend voor publiek. Naast zaagdemonstraties en rondleidingen zijn er aanvullend allerhande activiteiten voor jong en oud georganiseerd:

Open Dag:	Activiteiten:	Aantal bezoekers:
Erfgoeddag: Schatten aan de Vliet	Opening Watersportseizoen Houtdraaiers Figuurzagen met kinderen	370
Nationale Molendag	Houtdraaiers Figuurzagen met kinderen	604
Molendag Leidschendam - Voorburg	Muziek in de Molens: muzikale optredens van het Shantykoor Midscheeps en Angelique Schipper / Talentenloods Houtdraaiers Midwinterhoornblazen Figuurzagen met kinderen	365
Open Monumentendag	Optreden Haags Instr. Jeugdensemble Houtdraaiers Kinderkunstproject: kijkdozen door kinderen uit het basisonderwijs Voor de jeugd: figuurzagen, spelen met blokken hout en het Romeinenspel	350
Vlietdagen	Muziek in de molen met Mean Mr Mustard Band	400
Midwinter in de molen	Klompemaker, houten muziekinstrumenten, muziek	80

Educatie

Het aanbod Cultuurmenu Leidschendam-Voorburg is een doorgaande leerlijn cultuureducatie voor het basisonderwijs. Met het programma 'Geen Afgezaagd Uitje' brengt De Salamander leerlingen uit groep 6 van het basisonderwijs in contact met ons belangrijk ambachtelijk erfgoed. In het verslagjaar hebben ruim 600 leerlingen, vergezeld van leerkrachten en ouders, de molen en de Moolenmeester bezocht voor deze molenles. De waardering en het enthousiasme van de deelnemers is groot: een 8,8 als eindcijfer is een resultaat om trots op te zijn.

Publiciteit

De website van de molen heeft medio 2018 een update gehad. Veelvuldig is De Salamander vermeld in de media. Vooral in 'Het 'Krantje', de krant voor Leidschendam-Voorburg en de websites van 'Midvliet' en 'Vlietnieuws' worden regelmatig persberichten over activiteiten in de molen gepubliceerd. In de rubriek 'Van Boven' van het AD/Haagsche Courant verscheen in november 2018 paginagroot een luchtopname van de molen met interview. Open dagen in de molen worden extra onder de aandacht gebracht met affiches.

'Twitter' mag zich langzamerhand verheugen in een grotere belangstelling: er worden regelmatig berichten geplaatst over allerhande molenzaken.

In Erf Goed Nieuws van de Vereniging Erfgoed Leidschendam zijn enkele publicaties verschenen over aan de molen gerelateerde onderwerpen en is het eerste artikel - van een serie van 3 - verschenen over de geschiedenis van de houtzaagmolens in Leidschendam.

Leidschendam, maart 2019

Albert de Jong,
Secretaris.